

Rozdział 5

WARUNKI UTRZYMANIA LUB ODTWORZENIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY, ZACHOWANIA INTEGRALNOŚCI TEGO OBSZARU ORAZ SPÓJNOŚCI SIECI OBSZARÓW NATURA 2000

1. Określa się następujące warunki utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony dla następujących przedmiotów ochrony:
- 1) dla siedlisk przyrodniczych:
 - a) 3220¹⁾ – Pionierska roślinność na kamieńcach górskich potoków, 3230¹⁾ – Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część z przewagą wrześni), 3240¹⁾ – Zarośla wierzby siwej na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część z przewagą wierzby) oraz 6430¹⁾ – Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) – ochrona bierna, pozostawianie bez zabiegów,
 - b) 6230¹⁾ – Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardetalia* – płaty bogate florystycznie) – koszenie muraw, przynajmniej raz na 2-3 lata, wraz z usuwaniem biomasy lub wypas owiec, możliwe także koszenie coroczne, zabiegi te można stosować zamiennie, odkrzaczanie w miarę potrzeb,
 - c) 6510¹⁾ – Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – koszenie łąk raz lub dwa razy w roku wraz z usuwania biomasy; usuwanie krzewów i podrostu drzew z zakrzaczonych powierzchni, możliwość wprowadzania okresowego wypasu bydła lub owiec wraz z wykaszaniem niedojadów,
 - d) 6520¹⁾ – Górskie łąki konietlicowe i mietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion* i *Arrhenatherion*) – konieczność koszenia łąk raz w roku oraz usuwania biomasy; usuwanie krzewów i podrostu drzew z zakrzaczonych powierzchni a następnie ich regularne wykaszanie; możliwość okresowego wypasu bydła lub owiec wraz z wykaszaniem niedojadów,
 - e) 7230¹⁾ – Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – usuwanie krzewów wczesną wiosną; ręczne wykaszanie młak raz na 2-5 lata wraz z usuwaniem biomasy,
 - f) 9110¹⁾ – Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagion*) – ochrona ścisła lub pozostawianie bez zabiegów,
 - g) 9130¹⁾ – Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) – w wybranych płatach siedliska kształtowanie struktury gatunkowej odnowienia oraz struktury przestrzennej drzewostanu,
 - h) 9170¹⁾ – Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), w tym podtyp siedliska występujący na obszarze Parku: grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*) – w płatach o składzie gatunkowym zgodnym z potencjalnym zbiorowiskiem roślinnym ochrona ścisła lub pozostawianie bez zabiegów, działania renaturyzacyjne w zniekształconych płatach grądów, nie kwalifikowanych aktualnie jako siedliska przyrodnicze,
 - i) 9180¹⁾ – Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach (*Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani*) – ochrona ścisła lub pozostawianie bez zabiegów,
 - j) 91E0¹⁾ – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnetum glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), w tym podtyp występujący na obszarze Parku: łąg olszowo-jesionowy (*Fraxino-Alnetum*) – ochrona ścisła lub pozostawianie bez zabiegów,
 - k) 9410¹⁾ – Górskie bory świerkowe (*Piceion abietis*, część - zbiorowiska górskie) – ochrona ścisła lub pozostawianie bez zabiegów.
 - 2) dla gatunków ptaków:
 - a) A030²⁾ - bocian czarny (*Ciconia nigra*) – zachowanie obszarów leśnych z udziałem starodrzewi oraz zachowanie właściwego poziomu wód gruntowych i powierzchniowych,
 - b) A072²⁾ - trzmielojad (*Pernis apivorus*), A089²⁾ - orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*), A091²⁾ - orzeł przedni (*Aquila chrysaetos*), A215²⁾ - puchacz (*Bubo bubo*) – ochrona znanych miejsc gniazdowania, zachowanie obszarów leśnych z obecnością starodrzewi w pobliżu terenów otwartych oraz zachowanie i przywrócenie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk, pozostawianie na terenach otwartych pojedynczych drzew i ich grup,
 - c) A104²⁾ - jarząbek (*Bonasa bonasia*) – zachowanie obszarów lasów mieszanych o naturalnym charakterze i zróżnicowanym oraz dobrze rozwiniętym podszycie,

- d) A122²⁾ - derkacz (*Crex crex*) – zachowanie dotychczasowego areału łąk i pastwisk,
- e) A217²⁾ - sóweczka (*Glaucidium passerinum*), A223²⁾ - włośchatka (*Aegolius funereus*) – ochrona znanych miejsc gniazdowania, zachowanie obszarów leśnych z dużym udziałem starodrzewi, pozostawianie wszystkich drzew z dziuplami w tym obumierających i martwych,
- f) A220²⁾ - puszczyk uralski (*Strix uralensis*) – ochrona znanych miejsc gniazdowania, zachowanie obszarów leśnych z dużym udziałem starodrzewi, pozostawianie wszystkich dużych drzew (o pierśnicy powyżej 50 cm) z dużymi dziuplami, drzew złamanych (o pierśnicy powyżej 50 cm), drzew z gniazdami ptaków szponiastych, w pobliżu terenów otwartych oraz zachowanie i przywrócenie ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk, pozostawianie na terenach otwartych pojedynczych drzew i ich grup,
- g) A229²⁾ - zimorodek (*Alcedo atthis*), A168²⁾ - brodziec piskliwy (*Actitis hypoleucos*), A261²⁾ - pliszka góraska (*Motacilla cinerea*) – zachowanie naturalnego charakteru dolin rzek i potoków, A264²⁾ - pluszcz (*Cinclus cinclus*) – zachowanie naturalnego charakteru dolin rzek i potoków,
- h) A234²⁾ - dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*), A239²⁾ - dzięcioł białogrzbiety (*Dendrocopos leucotos*) – zachowanie obszarów leśnych z obecnością starodrzewi oraz pozostawianie w drzewostanach obumierających i martwych drzew liściastych,
- i) A241²⁾ - dzięcioł trójpalczasty (*Picoides tridactylus*) – ochrona znanych miejsc gniazdowania, zachowanie obszarów leśnych z obecnością starodrzewi oraz pozostawianie w drzewostanach obumierających i martwych świerków i jodeł,
- j) A320²⁾ - muchołówka mała (*Ficedula parva*), A321²⁾ - muchołówka białoszyja (*Ficedula albicollis*) – zachowanie obszarów leśnych z obecnością starodrzewi, pozostawianie wszystkich drzew z dziuplami,
- k) A338²⁾ - gąsiorek (*Lanius collurio*) – zachowanie powierzchni wykaszanych łąk na dotychczasowym poziomie z pozostawieniem na nich krzewów, także w strefie ekotonu, pojedynczych drzew i ich grup,
- l) A282²⁾ - drozd obroźny (*Turdus torquatus*) – zachowanie drzewostanów z udziałem świerka i jodły o naturalnym charakterze i zróżnicowanym oraz dobrze rozwiniętym podszyciu w sąsiedztwie terenów otwartych.

3) dla gatunków ssaków:

- a) 1303¹⁾ - podkowiec mały (*Rhinolophus hipposideros*), 1324¹⁾ - nocek duży (*Myotis myotis*), 1323¹⁾ - nocek Bechsteina (*Myotis bechsteinii*), 1308¹⁾ - mopek zachodni (*Barbastella barbastellus*), 1321¹⁾ - nocek orzęsiony (*Myotis emarginatus*) – zachowanie siedlisk o charakterze naturalnym (obszary leśne, jaskinie) oraz antropogenicznych (budynki, piwnice), wykorzystywanych przez nietoperze jako schronienia letnie i zimowe,
- b) 1337¹⁾ - bóbr europejski (*Castor fiber*), 1355¹⁾ - wydra (*Lutra lutra*) – ochrona ścisła lub bierna,
- c) 1352¹⁾ - wilk (*Canis lupus*) – zachowanie wysokiej liczebności populacji jelenia (*Cervus elaphus*) i sarny (*Capreolus capreolus*), ochrona ścisła lub bierna obszarów leśnych ze starodrzewiami i martwym drewnem w obszarach koncentracji drapieżników, tworzenie stref ochronnych w miejscach rozrodu, zachowanie łączności przestrzennej pomiędzy populacjami,
- d) 1354¹⁾ - niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*) – ochrona ścisła lub bierna w obszarach koncentracji drapieżników i tworzenie stref ochronnych obejmujących obszary gawrowania i rozrodu oraz zachowanie bazy żerowej poprzez zachowanie starych sadów owocowych,
- e) 1363¹⁾ - żbik (*Felis sylvestris*) – ochrona ścisła lub bierna kompleksów siedlisk zasiedlanych przez ten gatunek,

1) dla gatunków płazów:

- a) 2001¹⁾ - traszka karpacka (*Triturus (Lissotriton) montandoni*), 1166¹⁾ - traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), 1193¹⁾ - kumak górski (*Bombina variegata*) – zapobieganie niszczenia siedlisk, w szczególności drobnych kałuż na polnych i leśnych drogach, odtwarzanie siedlisk na obszarach sąsiadujących z drogami oraz utrzymywanie w odpowiednim stanie istniejących zbiorników wodnych wykonanych w celu ochrony płazów,

2) dla gatunków ryb:

- a) 5085¹⁾ - brzana (*Barbus barbus*), 5264¹⁾ - brzanka (*Barbus caprathicus*), 1109¹⁾ - lipień europejski (*Thymallus thymallus*), 1106¹⁾ - łosoś atlantycki (*Salmo salar*), 1163¹⁾ - głowacz białopłetwy (*Cottus gobio*) – poprawa jakości wód poprzez uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej, zapobieganie kłusownictwu, udrożnienie koryta Wisłoki,

3) dla gatunków bezkręgowców:

- a) 1014¹⁾ - poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*) – oczyszczanie obrzeży stanowisk z nalotu drzew i krzewów, koszenie z pozostawieniem kęp turzyc,
- b) 1078¹⁾ - krasopani hera (*Euplagia quadripunctaria*), 1060¹⁾ - czerwonończyk nieparek (*Lycaena dispar*) – ochrona bierna,
- c) 1056¹⁾ - niepylak mnemosyna (*Parnassius mnemosyne*) – wycinka podrostu drzew na stanowisku gatunku, inwentaryzacja kokoryczy w rejonie Potoku Barani, ochrona bierna rejonu Potoku Barani,
- d) 1058¹⁾ - modraszek arion (*Phengaris arion*) – wycinanie krzewów i podrostu drzew na suchych i nasłonecznionych obrzeżach Ciechani, pozostawianie kilku do kilkunastumetrowego pasa ektonu pomiędzy lasem a otwartą łąką,
- e) 1061¹⁾ - modraszek nausitous (*Phengaris nausithous*), 1059¹⁾ - modraszek telejus (*Phengaris teleius*) – ochrona bnierna, w razie konieczności odkrzaczenie stanowiska,
- f) 4014¹⁾ - biegacz urozmaicony (*Carabus (Hygrocarabus) variolosus*) – ochrona ścisła lub bierna stref przypotokowych i źródliskowych poza obszarami ochrony czynnej,
- g) 1086¹⁾ - zgniotek cynobrowy (*Cucujus cinnaberinus*), 4026¹⁾ - zagłębek bruzdkowany (*Rhysodes sulcatus*), 1087¹⁾ - nadobnica alpejska (*Rosalia alpina*), 1084¹⁾ - pachnica dębowa (*Osmoderma bamabita*) – ochrona ścisła lub bierna poza obszarami ochrony czynnej.

4) dla gatunków roślin:

- a) 1386¹⁾ - bezlist okrywowy (*Buxbaumia viridis*), 1381¹⁾ - widłoząb zielony (*Dicranum viride*) – ochrona bierna (pozostawianie martwego drewna, rosnących drzew będących siedliskiem gatunku, zachowanie ocienienia).
- b) 1939¹⁾ - rzepik szczeciniasty (*Agrimonia pilosa*) – na części stanowisk ochrona czynna (wykaszenie poboczy, usuwanie gatunków ekspansywnych, przerzedzanie warstwy krzewów i drzew), na pozostałych stanowiskach ochrona ścisła lub bierna.

5) dla gatunków specjalnego zainteresowania:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Rodzaj ochrony
1.	tojad mołdawski	<i>Aconitum moldavicum</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
2.	tojad dzióbaty	<i>Aconitum variegatum</i>	Ochrona bierna – utrzymanie aktualnego stanu siedliska
3.	rzepik szczeciniasty	<i>Agrimonia pilosa</i>	(por. p. 7b)
4.	obrazki alpejskie	<i>Arum alpinum</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
5.	oodejżron rutolistny	<i>Botrychium multifidum</i>	Ochrona czynna – zachowanie siedliska poprzez: koszenie, usuwanie krzewów
6.	buławnik wielkokwiatowy	<i>Cephalanthera damasonium</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez usuwanie krzewów, nadzór nad pracami remontowymi
7.	buławnik mieczolistny	<i>Cephalanthera longifolia</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
8.	selernica żyłkowana	<i>Cnidium dubium</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez usuwanie krzewów
9.	ozorka zielona	<i>Coeloglossum viride</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez: koszenie, fakultatywnie także usuwanie krzewów lub gatunków ekspansywnych
10.	zimowit jesienny	<i>Colchicum autumnale</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez: koszenie, usuwanie krzewów
11.	żłobik koralowy	<i>Corallorhiza trifida</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
12.	kukułka krwista	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez koszenie

13.	rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez: usuwanie krzewów olchy, zachowanie warunków wilgotnościowych
14.	kruszczyk siny	<i>Epipactis purpurata</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
15.	kruszczyk Greutera	<i>Epipactis greuteri</i>	Ochrona bierna, fakultatywnie usuwanie gatunków ekspansywnych
16.	śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
17.	mieczyk dachówkowaty	<i>Gladiolus imbricatus</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez: koszenie, usuwanie krzewów
18.	goryczka wąskolistna	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez: koszenie, usuwanie krzewów, poprawa warunków oświetlenia
19.	kosaciec syberyjski	<i>Iris sibirica</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez: koszenie, usuwanie krzewów
20.	lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
21.	września pobrażna	<i>Myricaria germanica</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
22.	stoczyk męski	<i>Orchis mascula</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez: koszenie, usuwanie krzewów, nadzór nad pracami remontowymi
23.	storczyk samczy	<i>Orchis morio</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez koszenie
24.	jęczyznik zwyczajny	<i>Phyllitis scolopendrium</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
25.	lulecznica kraińska	<i>Scopolia carniolica</i>	Ochrona bierna – zachowanie aktualnego stanu siedliska
26.	kłokoczka południowa	<i>Staphylea pinnata</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez usuwanie konkurencyjnych krzewów
27.	cis zwyczajny	<i>Taxus baccata</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez usuwanie konkurencyjnych krzewów i poprawa warunków świetlnych
28.	storczyca kulista	<i>Traunsteinera globosa</i>	Ochrona czynna - zachowanie siedliska poprzez koszenie, usuwanie konkurencyjnych gatunków i ekspansywnych krzewów

2. Określa się następujące warunki zachowania integralności obszarów Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001 i Beskid Niski PLB180002 oraz spójności sieci obszarów Natura 2000:
- 1) dążenie do utrzymania we właściwym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków ważnych dla zapewnienia integralności obszarów Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001 i Beskid Niski PLB180002 oraz spójności sieci obszarów Natura 2000;
 - 2) dążenie do uwzględnienia uwarunkowań przestrzennych i warunków zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w studiach uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania województwa małopolskiego i podkarpackiego;
 - 3) popularyzowanie wiedzy o siedliskach przyrodniczych oraz gatunkach i ich siedliskach będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000;
 - 4) działania na rzecz utworzenia i utrzymywania korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków w obrębie obszarów Natura 2000 Ostoja Magurska PLH180001 i Beskid Niski PLB100002 (przebieg i zasięg korytarzy ekologicznych został określony w rozdziale 12).